

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ร่วมกับคณะผู้วิจัยของแผนกวิชาประถมศึกษาสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้สำรวจทัศนคติและรายวิชาเรียนในวิทยาลัยครูเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาเพื่อใช้ตรวจสอบการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูตามหลักสูตรของสภาการศึกษา พุทธศักราช 2519 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. การวางแผนในการสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ ตำรา ผดการวิจัย และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ดังกล่าวในบทที่ 2 รวมทั้งขบคิดเห็น ทิศนะของบุคคลในวงการการศึกษาที่เกี่ยวกับเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และหลักสูตรการศึกษา

1.2 ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยของ ระคม บุญเรือง¹

¹ ระคม บุญเรือง, "ความกึกเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองในจังหวัดอุตรดิตถ์เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), 162 หน้า

นันทนา ฮั่นศิริ² พงศธร พัทธกะกำพล³ แพรวพรรณ คีณาภา⁴ นีภา เพชรสม⁵ และ
 เตือนใจ เมฆประยูร⁶ ซึ่งเป็นคณะผู้ช่วยวิจัยของแผนกวิชาประถมศึกษา ในปีการศึกษา
 2518

2. การสร้างแบบสอบถาม

2.1 เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเพื่อกำหนดขอบ-
 เขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาเมื่อมี พ.ศ. 2518 ในศึกษานิพนธ์ของ

² นันทนา ฮั่นศิริ, "ความคิดเห็นของครูประจำการและนักศึกษาวิตายาลัยครูใน
 จังหวัดราชบุรี เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา" (วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), 142 หน้า

³ พงศธร พัทธกะกำพล, "ความคิดเห็นของครูประจำการและนักศึกษาวิตายาลัยครู
 ในจังหวัดอุตรดิตถ์เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา" (วิทยา-
 นิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), 140 หน้า

⁴ แพรวพรรณ คีณาภา, "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดอุตรดิตถ์
 เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
 มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), 103 หน้า

⁵ นีภา เพชรสม, "ความคิดเห็นของครูประจำการและนักศึกษาวิตายาลัยครูใน
 จังหวัดราชบุรีเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา" (วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), 137 หน้า

⁶ เตือนใจ เมฆประยูร, "ความคิดเห็นของนักเรียนประถมศึกษาและผู้ปกครองใน
 จังหวัดราชบุรีเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา" (วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), 154 หน้า

แผนกซึ่งทำหน้าที่ผู้วิจัยจำนวน 6 คน ถึงคราวแล้วใกล้จะจบตามความคิดเห็นของผู้บริหาร การศึกษา ครูประจำการ และนักนิเทศศาสตร์, ผู้ปกครองและนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัด ราชบุรีและจังหวัดอุตรดิตถ์ที่มีต่อรายการชั่วคราวของขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของ ครูประถมศึกษา ซึ่งแสดงความคิดเห็นต่อรายการต่างๆ ในรูปของร้อยละ และค่าเฉลี่ย รายการชั่วคราวของขอบเขตหน้าที่ของครูประถมศึกษาได้แบ่งออกเป็น 4 หมวด คือ

- หมวด ก. ความรู้ของครู (ความรู้วิชาสามัญและความรู้วิชาครู)
- หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู
- หมวด ค. ทักษะพิเศษของครู
- หมวด ง. หน้าที่และงานของครู

2.2 คณะผู้วิจัยได้รวบรวมรายการขอบเขตหน้าที่ครูที่ตัวอย่างประชากร ทั้ง 4 จำพวกได้ให้หน้าหนักความคิดเห็นตั้งแต่ 90 % หรือ ค่า \bar{X} ตั้งแต่ 4.5 ขึ้นไป (\bar{X} สูงสุด = 5) แยกไว้เป็น 4 หมวดเช่นเดิม เรียกว่า แบบจำลองโปรแกรม (ชั่วคราว) เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา

2.3 คณะผู้วิจัยได้นำแบบจำลองโปรแกรม (ชั่วคราว) ไปเทียบทวน ปรับปรุงกับหลักสูตรการฝึกหัดครูของสภาการฝึกหัดครู ยุทธศาสตร์ 2519 แล้วนำไปให้คณะอาจารย์ของแผนกวิชาประถมศึกษาผู้วิจัยเรื่องนี้แก้ไข ปรับปรุงเพิ่มเติมจากความคิดเห็นของนักการศึกษาไทยและต่างประเทศ หลังจากผ่านการพิจารณาจากที่ประชุม คณะอาจารย์ผู้วิจัยเรื่องนี้แล้ว จึงได้แบบจำลองโปรแกรม 1 ที่สมบูรณ์

2.4 คณะผู้วิจัยได้ใช้แบบจำลองโปรแกรม 1 เป็นหลักในการสร้างแบบสำรวจหลักสูตรและรายวิชาเรียนในวิทยาลัยครูเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา ซึ่งมีจำนวนรายการขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาจำนวน 131 ข้อ โดยแยกออกเป็น 4 หมวดคือ

หมวด ก. ความรู้ของครู แบ่งออกเป็น

1. ความรู้วิชาสามัญ	จำนวน	21	ข้อ
2. ความรู้วิชาชีพ	จำนวน	16	ข้อ

หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู จำนวน 39 ข้อ

หมวด ค. ทักษะของครู จำนวน 33 ข้อ

หมวด ง. หน้าที่และงานของครู จำนวน 22 ข้อ

(รายละเอียดดูภาคผนวก ก.)

2.5 ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นการสำรวจแบบ Check List และ
เก็บข้อความ

ตัวอย่างประชากร

สุ่มตัวอย่างประชากรโดยวิธีแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling)
จากวิทยาลัยครูทั่วประเทศทั้งหมด 12 แห่ง ดังนี้

1. ภาคเหนือ

วิทยาลัยครู เชียงใหม่

วิทยาลัยครู พิบูลสงคราม (พิษณุโลก)

วิทยาลัยครู ลำปาง

2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิทยาลัยครู สกลนคร

วิทยาลัยครู มหาสารคาม

วิทยาลัยครู อุตรดิตถ์

3. ภาคกลาง

วิทยาลัยครูเทพสตรี (ลพบุรี)

วิทยาลัยครูนครสวรรค์

วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา

4. ภาคใต้

วิทยาลัยครูเพชรบุรี

วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง (ราชบุรี)

วิทยาลัยครูนครปฐม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทำวิจัยเรื่องนี้ประกอบด้วยคณะผู้วิจัยคือ ผู้เขียนและนิสิตปริญญาโท อีก 4 คน ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในวิทยาลัยครูตามภาคต่างๆ ดังนี้

นางสาวเนาวรัตน์	เลอไกรสิทธิ์ (ผู้เขียน)	วิทยาลัยครูภาคใต้
นางสาวอำพรพรณ	ทิวไฉงาม	
นายประสิทธิ์	กิริเจริญ	วิทยาลัยครูภาคเหนือ
นายยมุทข	ประทุมรัตน์	วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นายสุคนธ์	เครือคำ	วิทยาลัยครูภาคกลาง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ได้จัดการดำเนินงานในแต่ละวิทยาลัยครูดังนี้คือ

1. ได้เรียนเชิญรองอธิการฝ่ายวิชาการและหัวหน้าภาคต่างๆ มาประชุมชี้แจงจุดมุ่งหมายของโครงการวิจัยขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา วิธีดำเนินงานที่ผ่านมา และสิ่งที่กำลังจะทำต่อไป คือ การขอความร่วมมือในการตรวจสอบหลักสูตรด้วยวิธีต่างๆ

2. ขอแผนการสอนในระดั้ม ป.กศ. ชั้นสูงและปริญญาตรีที่เปิดในปีการศึกษา

2519 และที่กำหนดจะเปิดในปีการศึกษา 2520 ซึ่งแสดงถึงวิชาเอก-โท และรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดทั้งหมด จากรองอธิการฝ่ายวิชาการ

3. ขอเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ที่ทางวิทยาลัยใช้จากอาจารย์หัวหน้าภาควิชาให้ช่วยรวบรวมจากอาจารย์ผู้สอนในภาควิชาชั้น ๆ เอกสารหลักสูตรเหล่านั้น ได้แก่ โครงการสอน แผนการสอน ฯลฯ ซึ่งแสดงถึงจุดมุ่งหมายและสังเขปขอการบรรยายของรายวิชาต่าง ๆ

4. แจก "แบบสำรวจหลักสูตรและรายวิชาเรียนในวิทยาลัยเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา" ให้อาจารย์หัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ ไปกรอกภาคละ 1 เล่ม โดยอาจจะประชุมอาจารย์ในภาคของตนมาช่วยกันกรอกหรือกรอกเองตามความเหมาะสม

5. นำข้อมูลจากข้อ 2-4 ประกอบกับหลักสูตรสภาการฝึกหัดครูมาตรวจสอบกับแบบจำลองโปรแกรม 1 โดยดูว่าแต่ละรายการในแบบจำลอง มีรายวิชาใดที่สนับสนุนอยู่บ้าง ถ้าข้อมูลตอนใดสงสัยก็นำไปสอบถามกับอาจารย์ที่เกี่ยวข้องจนเข้าใจ แล้วจึงนำมาตรวจสอบต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เฉพาะการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยร่วมกันดำเนินการส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากวิทยาลัยครูทั้ง 12 แห่ง โดยละเอียดตามที่เสนอในวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยเป็นผู้วิเคราะห์คนเดียว เนื่องจากการวิจัยส่วนนี้เป็นกรวิจัยในคานเนื้อหาวิชาของหลักสูตรการฝึกหัดครูจึงได้นำเสนอในรูปของตารางและความเรียง

ตารางที่ 2 การเปิดระดับชั้น ป.กค. : สูงและปริญญาตรีของวิทยาลัยครู 12 แห่ง

ลำดับที่	วิทยาลัยครู	ระดับชั้นที่เปิด		
		ป.กค.	สูง	ปริญญาตรี
1.	เชียงใหม่	✓		✓
2.	พืงดสงครวม	✓		✓
3.	ลำปาง	✓		-
4.	สกลนคร	✓		-
5.	มหาสารคาม	✓		✓
6.	อุดรธานี	✓		✓
7.	เทพสตรี	✓		✓
8.	นครสวรรค์	✓		✓
9.	พระนครศรีอยุธยา	✓		✓
10.	เพชรบุรี	✓		-
11.	หมู่บ้านจอมบึง	✓		-
12.	นครปฐม	✓		-

หมายเหตุ

✓ หมายความว่าได้เปิดสอนในระดับชั้นนั้นๆ

ตารางที่ 3 วิชาเอก, โท (อ.ท.) ที่เปิดในระดับ ป.กศ. ชั้นสูงของวิทยาลัยครูต่างๆ

วิทยาลัยครูต่างๆ ที่เปิด (แทนด้วยตัวเลข)

ลำดับที่	สาขาวิชาเฉพาะ	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
		อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.
1.	ภาษาไทย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.	คณิตศาสตร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	✓
4.	สังคมศึกษา	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
5.	ภูมิศาสตร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6.	ประวัติศาสตร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7.	เกษตรศาสตร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8.	คหกรรมศาสตร์	-	✓	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	✓
9.	อุตสาหกรรมศิลป์	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	✓	✓
10.	บรรณารักษศาสตร์	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-	✓	✓
11.	ศิลปศึกษา	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	✓
12.	ดนตรีศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
13.	พลศึกษา	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	-	✓
14.	สุขศึกษา	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
15.	อนุบาลศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16.	ภาษาอังกฤษ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ

1. ตัวเลขในตารางหมายถึงวิทยาลัยครูต่างๆ ดังนี้
 1. หมายถึงวิทยาลัยครูเชียงใหม่
 2. หมายถึงวิทยาลัยครูพืชมงคลสงคราม
 3. หมายถึงวิทยาลัยครูลำปาง
 4. หมายถึงวิทยาลัยครูสกลนคร
 5. หมายถึงวิทยาลัยครูมหาสารคาม
 6. หมายถึงวิทยาลัยครูอุบลราชธานี
 7. หมายถึงวิทยาลัยครูเพชรบุรี
 8. หมายถึงวิทยาลัยครูนครสวรรค์
 9. หมายถึงวิทยาลัยครู พระนครศรีอยุธยา
 10. หมายถึงวิทยาลัยครู เพชรบุรี
 11. หมายถึงวิทยาลัยครู หนองจอก
 12. หมายถึงวิทยาลัยครู นครปฐม
2. ✓ หมายความว่าได้เปิดสอนในวิชาเอก หรือวิชาโทของสาขาวิชาเฉพาะนั้นๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 วิชา เอก. โท (อ.,ท.) ที่เปิดในระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยครูต่างๆ

ลำดับที่	สาขาวิชาเฉพาะ	วิทยาลัยครูต่างๆ ที่เปิด (แทนด้วยตัวเลข)													
		1		2		5		6		7		8		9	
		อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.	อ.	ท.
1.	ภาษาไทย	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	-	-	✓	✓	-	✓	-
2.	คณิตศาสตร์	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	✓	-	
4.	ชีววิทยา	-	✓	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	
5.	ฟิสิกส์	-	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	
6.	สังคมศึกษา	-	-	-	-	✓	-	✓	-	-	✓	-	✓	-	
7.	ภูมิศาสตร์	-	✓	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	
8.	ประวัติศาสตร์	-	✓	-	✓	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	
9.	ศิลปะศึกษา	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
10.	ภาษาอังกฤษ	✓	✓	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-	

หมายเหตุ มีรายละเอียดดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 3